

OBSAH

Úvod	3
ČÁST I	5
1. SVOBODA PROJEVU A SVOBODA MÉDIÍ PODLE MEZINÁRODNÍHO PRÁVA	7
1.1 Všeobecná deklarace lidských práv	7
1.2 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	7
1.3 Evropská úmluva o lidských právech	8
1.3.1 Omezení a rozšíření	9
1.3.2 Příbuzná práva v MPOPP a EÚLP	10
1.4 Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě	10
1.5 Evropská unie	11
1.5.1 Volný pohyb zboží a služeb	11
1.6 Závazky České republiky podle mezinárodního práva	12
2. POZITIVNÍ OCHRANA SVOBODY PROJEVU A INFORMACÍ	14
2.1 Důležitost svobody projevu obecně	14
2.1.1 Svoboda projevu v evropských a jiných zemích	14
2.1.2 Svoboda projevu a demokracie	14
2.1.3 Druhy chráněného projevu: symbolický projev	15
2.2 Politický projev a informace	15
2.2.1 Parlamentní privilegium	16
2.3 Záležitosti obecného veřejného zájmu	16
2.4 Osoby oprávněné k právu svobody projevu	16
2.4.1 Cizí státní příslušníci	16
2.4.2 Vězni a odsouzené osoby	16
2.4.3 Vojenský personál	17
2.4.4 Sdružené a jiné právní subjekty	17
2.4.5 Členové profesí	17
2.5 Povinnost mlčenlivosti	17
2.5.1 Vládní zaměstnanci	17
2.5.2 <i>Sága Spycatcher</i>	18
2.5.3 Nevládní nebo soukromí zaměstnanci	18
2.6 Právo novináře chránit zdroj informací	18
3. SVOBODA MÉDIÍ A PŘÍSTUP K MÉDIÍM, SVOBODA TISKU	22
3.1 Svoboda médií	22
3.1.1 Pluralita médií	22
3.2 Přístup k vládou kontrolovaným médiím	23
3.3 Právo na odpověď	23
3.3.1 Rada Evropy a Evropská unie	24
3.3.2 Americká perspektiva	25
3.3.3 Evropský přehled	25

3.3.4 Zákonná práva	25
3.3.5 Případy nactiutrhání	26
3.3.6 Problémy: Liberální zákony a dlouhé odpovědi	26
3.3.7 Odpovědi, opravy a omluvy	26
3.3.8 Skandinávský model seberegulace	26
3.4 Svoboda tisku	27
3.4.1 Obecné zásady	27
3.4.2 Přístup k novinovému papíru	27
3.4.3 Vládní podpory	28
3.3.4 Svoboda oběhu a distribuce	28
3.5 Komerční projev - inzerce	29
4. PRÁVO VYHLEDÁVAT, PŘIJÍMAT A ŠÍŘIT INFORMACE	32
4.1 Svoboda informace v mezinárodním právu	32
4.1.1 Právo na informace a svoboda médií	32
4.1.2 Demokracie a právo znát	32
4.2 Zásady přístupu k informacím držným vládou	32
4.3 Média a přístup k informacím	33
4.4 Přístup k informacím v západních demokraciích	33
4.4.1 Všeobecné právo přístupu	33
4.4.2 Přístup na soudní projednávání	34
4.4.3 Přístup na zákonodárná jednání	34
4.5 Přístup k informacím v době války	35
5. SVOBODA VYSÍLÁNÍ	36
5.1 Obecné zásady	36
5.1.1 Rada Evropy	36
5.1.2 Evropská úmluva o televizi přesahující hranice	36
5.1.3 Evropská unie	36
5.1.4 Svoboda vysílání podle národních soudů	37
5.1.5 Další přenos vysílání	37
5.1.6 Regulace vysílání	37
5.2 Veřejný rozhlas a televize	38
5.2.1 Přístup menšin	38
5.2.2 Souhrn povinností veřejného vysílání	38
5.3 Opatření nutná k ochraně a podpoře svobody vysílání	40
6. OMEZENÍ TÝKAJÍCÍ SE OBSAHU	44
6.1 Pomluva	44
6.1.1 Zásady Evropského soudu pro lidská práva	44
6.1.2 Případy Evropského soudu	44
6.1.3 Národní soudy a vyvážení zájmů	47
6.1.4 Veřejní činitelé a jiné veřejné osobnosti	47
6.1.5 Členové soudnictví	48
6.1.6 Vládní orgány	48
6.1.7 Obhajoby: Pravda, dobrá víra, veřejný zájem a přiměřená poznámka (komentář)	49
6.1.8 Extrémní prohlášení názoru	50
6.2 Zásah do soukromí	50

6.3	Urážka národních institucí	51
6.3.1	Hlava státu	51
6.3.2	Národní symboly	52
6.4	Autorita justice a pohrdání soudem	52
6.4.1	Rozhodnutí Evropského soudu	52
6.4.2	Komentáře k záležitostem, které čekají na rozhodnutí soudu	53
6.4.3	Kritika soudů	54
7.	NÁRODNÍ BEZPEČNOST NEBO VEŘEJNÝ POŘÁDEK	56
7.1	Národní bezpečnost	56
7.2	Ochrana pořádku ve věcech veřejných	58
7.2.1	Svoboda projevu a ohrožení pořádku ve věcech veřejných	58
7.2.2	Právní praxe Spojených států: Obhajoba versus podněcování	60
7.2.3	Jurisdikce zvykového práva a buřičský hanopis	61
7.2.4	Pokojné shromáždění nebo jiný zákonný projev nespokojeného davu	61
8.	PŘEDBĚŽNÁ CENZURA	64
8.1	Soudní zákaz uveřejnění	64
8.1.1	Předběžná opatření na ochranu soukromí	65
8.2	Noviny a licenční požadavky	66
8.3	Speciální poplatky	66
8.4	Udělování licencí pro novináře	66
8.5	Celní a hraniční kontroly	67
9.	OMEZENÍ TÝKAJÍCÍ SE ČASU, ZPŮSOBU A MÍSTA	68
9.1	Obecné zásady	68
9.2	Povolení pochodů, shromáždění a jiných prostředků projevu	68
10.	BOJ PROTI CENZUŘE NA NÁRODNÍ A MEZINÁRODNÍ ÚROVNI	70
10.1	Důležitost mezinárodního a srovnávacího práva pro národní soudy	70
10.2	Tři způsoby, kterými mohou národní soudy uplatnit mezinárodní právo	70
10.2.1	Smluvní právo	70
10.2.2	Zvykové mezinárodní právo	71
10.2.3	Pomoc při tvorbě národního práva	71
10.3	Použití mezinárodního a srovnávacího práva národními soudy	72
10.4	Stanovení legitimity omezení svobody projevu	75
10.4.1	Mezinárodní standardy	76
10.4.2	Evropská úmluva o lidských právech	76
10.5	Stížnosti na mezinárodní úrovni	77
10.6	Podávání individuálních stížností	77
10.6.1	Důvody pro podání mezivládnímu orgánu	77
10.7	Orgány založené smlouvou	78
10.7.1	Výbor OSN pro lidská práva	78

10.7.2 Evropská komise a Evropský soud pro lidská práva	78
10.7.3 Procedurální požadavky orgánů založených smlouvami	79
10.8 Orgány Spojených národů nezaložené na smlouvách	81
10.8.1 Komise pro lidská práva	81
10.8.2 Podkomise pro zabránění diskriminace a na ochranu menšin	81
10.8.3 Pracovní skupina pro svévolné zadržení	81
10.8.4 Zvláštní zpravodaj o svobodě projevu	82
10.8.5 Výbor UNESCO pro konvence a doporučení	83
 Č Á S T 2 - Přílohy	87
ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY - relevantní ustanovení	89
RELEVANTNÍ USTANOVENÍ MEZINÁRODNÍCH INSTRUMENTŮ OSN	90
Všeobecná deklarace lidských práv	90
Mezinárodní pakt o občanských a politických právech	90
RADA EVROPY	92
Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod	92
Média v demokratické společnosti. Politická deklarace a rezoluce 4. Evropské ministerské konference, Praha, 7. - 8. 12. 1994	93
ORGANIZACE PRO BEZPEČNOST A SPOLUPRÁCI V EVROPĚ	100
Vídeňský závěrečný dokument 1989	100
Kodaňský dokument konference o lidské dimenzi	100
Moskevský dokument konference o lidské dimenzi	100
DOKUMENT MEZINÁRODNÍ FEDERACE NOVINÁŘŮ:	100
Zásady přístupu k informacím	100
UŽITEČNÉ ADRESY	101
Informace o Syndikátu novinářů České republiky	102
Informace o Mezinárodní federaci novinářů	103
Informace o Článku 19, Mezinárodním centru proti cenzuře	104
OBSAH	105